

Utkast 11.5.2021

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ett försök med rekryteringsstöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om ett försök med rekryteringsstöd. Dessutom föreslås temporära ändringar av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om inkomstdatasystemet och straffregisterlagen.

Syftet med det rekryteringsstöd som försöket gäller är att sänka tröskeln för företagen att anställa en första arbetstagare och därigenom främja uppkomsten av nya arbetsgivarföretag och den vägen företagsverksamhetens tillväxt och sysselsättningen i företag. Syftet med försöket är att inhämta information om huruvida stödet har ovannämnda effekter.

Målgrupp för försöket är företag som inte under de föregående 12 månaderna har haft utomstående avlönad arbetskraft och vars omsättning år 2021 är minst 15 000 men högst en miljon euro. Enligt förslaget ska försöket genomföras som ett kontrollerat försök, där det genom slumpmässigt urval bland de företag som hör till målgruppen tas ut en försöksgrupp och en kontrollgrupp för denna. Försöket genomförs i etapper så att det i den första fasen tas ut 3 500 företag till försöksgruppen. Om färre än 900 av dessa företag utnyttjar stödet, tas det i försökets andra fas ut en ny försöksgrupp och kontrollgrupp.

Rekryteringsstödet ska enligt förslaget beviljas som stöd av mindre betydelse. Beloppet av stöd till ett företag är 10 000 euro, och stödet betalas på grundval av de faktiska lönekostnaderna. Stöd betalas till ett belopp av 50 procent av de anställdas löner under högst 12 månader från den tidpunkt då den första arbetstagaren inledde sitt anställningsförhållande, dock tidigast från den tidpunkt då stödet söktes.

För att trygga den rätt till information som behövs för att genomföra försöket föreslås det att lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om inkomstdatasystemet och straffregisterlagen ändras temporärt. Vid beviljande och utbetalning av rekryteringsstöd får uppgifter i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem och i inkomstdatasystemet utnyttjas. Rättsregistercentralen ska vid behov ur straffregistret få lämna ut sådana uppgifter om straffrättsliga påföljder i anslutning till anlitan av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd som behövs för att kontrollera förutsättningarna för stöd.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och är avsedd att bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 mars 2022. Lagen om ett försök med rekryteringsstöd ska till huvudsakliga delar vara i kraft till och med den 31 december 2023. Bestämmelserna om återkrav, utlämnande av uppgifter och rätt att få uppgifter, registrering av uppgifter, ändringssökande samt uppföljning och utvärdering av försöket föreslås dock vara i kraft till och med den 31 december 2033.

1.

Lag

om ett försök med rekryteringsstöd

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Denna lag innehåller bestämmelser om ett försök vars syfte är att inhämta information om huruvida stöd för lönekostnader (*rekryteringsstöd*) sänker tröskeln för företagen att anställa en arbetstagare och om huruvida stödet påverkar företagstillväxten.

2 §

Verkställigheten av försöket

Arbets- och näringsministeriet leder och styr verkställandet av försöket och organiserar en utvärdering av försöket efter att det avslutats.

För verkställandet av försöket svarar Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter.

3 §

Målgrupp för försöket

Målgrupp för försöket är företag som inte under de föregående 12 månaderna har haft andra anställda utöver personer som arbetar i företagarrättning på det sätt som avses i 3 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) och vars försäljning enligt mervärdesskattedeclarationerna för 2021 är minst 15 000 euro men dock inte mer än en miljon euro. Vid tillämpningen av denna lag avses med företag en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, ett öppet bolag, ett kommanditbolag och ett aktiebolag.

Till målgruppen hör dock inte företag

- 1) som har sin hemort i landskapet Åland,
- 2) som till Skatteförvaltningen som sitt huvudsakliga verksamhetsområde har anmält primär jordbruksproduktion, fiske eller vattenbruk,
- 3) som inte har antecknats som mervärdesskattskyldiga,
- 4) för vilka det i det skatteskuldsregister som avses i 3 a kap. i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningssuppgifter (1346/1999) har antecknats uppgifter om skatteskulder eller försummelser av deklareringskyldigheten,
- 5) som har obetalda skatter som är föremål för utsökning eller annars föremål för indrivningsåtgärder, eller
- 6) som har försatts i konkurs eller vars konkursansökan är anhängig vid domstol.

Målgruppen bestäms utifrån de uppgifter som finns tillgängliga i Skatteförvaltningens register vid tidpunkten för uttagningen.

4 §

Försöksgrupp och kontrollgrupp

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå tar ur den målgrupp för försöket som avses i 3 § ut 3 500 företag som utgör försöksgruppen för den första fasen och 20 000 företag som utgör kontrollgrupp för försöksgruppen.

Den försöksgrupp och kontrollgrupp som avses i 1 mom. ska tas ut genom randomisering på så sätt att varje företag som hör till målgruppen har lika möjlighet att bli vald till försöksgruppen, dock så att grupperna proportionellt sett motsvarar den branschvisa fördelningen av företagen i målgruppen. De programmeringskommandon som ska användas för samplingen ska offentliggöras innan randomiseringen görs.

Uttagning av en i 3 § avsedd målgrupp görs på nytt under försökets gång, om rekryteringsstöd inte beviljas minst 900 företag i försöksgruppen för den första fasen. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå tar ur den

målgruppen ut en försöksgrupp för den andra fasen och en kontrollgrupp för denna, med iakttagande av vad som föreskrivs i 2 mom. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå fastställer tillsammans med arbets- och näringsministeriet storleken på försöksgruppen och kontrollgruppen för den andra fasen, med beaktande av nyttjandegraden för stödet i försöksgruppen för den första fasen. Ett företag som hör till en försöks- eller kontrollgrupp i den första fasen kan inte väljas till en försöks- eller kontrollgrupp i den andra fasen.

5 §

Erbjudande av rekryteringsstöd till företag som hör till försöksgruppen

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ska informera de företag som hör till försöksgruppen om att de valts ut till försöket. I meddelandet om urvalet ska det informeras om förutsättningarna för erhållande av rekryteringsstöd och ges anvisningar om hur man ansöker om stöd.

6 §

Villkoren för beviljande av rekryteringsstöd samt stödbeloppet

Ett företag i försöksgruppen som genom ansökan meddelar att det utnyttjar möjligheten till stöd beviljas rekryteringsstöd till ett belopp av 10 000 euro, om inte något annat följer av de anslag som står till förfogande. För att stöd ska beviljas förutsätts det dock att

1) företaget när stödet beviljas uppfyller de i 3 § 2 mom. 3–6 punkten avsedda förutsättningarna för att ingå i målgruppen,

2) företaget kan beviljas stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse, och

3) företagaren eller en företrädare som avses i 47 kap. 8 § 1 mom. 2 punkten i strafflagen (39/1889) inte under det innevarande eller de två föregående åren genom en lagakraftvunnen dom dömts till straff för ett brott som avses i 47 kap. 6 a § i strafflagen eller 186 § i utlänningslagen (301/2004) och att företagaren eller företaget inte under det innevarande eller de två föregående åren genom ett lagakraftvunnet beslut har påförts en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001).

Rekryteringsstöd beviljas på det villkoret att företaget anställer minst en person i anställningsförhållande. Ett företag som hör till försöksgruppen för den första fasen ska anställa en person så att anställningsförhållandet börjar senast den 31 juli 2022, och ett företag som hör till försöksgruppen för den andra fasen ska anställa en person så att anställningsförhållandet börjar senast den 31 december 2022. Rekryteringsstöd beviljas också om företaget har anställt någon innan stödet söks. En ytterligare förutsättning är att företaget förbinder sig att betala den anställda lön minst enligt det kollektivavtal som tillämpas på anställningsförhållandet eller, om det inte finns något lämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga.

Stöd betalas till ett belopp av 50 procent av de faktiska lönekostnaderna under högst 12 månader från den tidpunkt då den första arbetstagaren inledde sitt anställningsförhållande, dock inte för tiden före stödansökan lämnades. Som stödberättigande lön betraktas inte lön som betalats till företagaren eller lön som betalats till en sådan anställd för vars lönekostnader har beviljats lönesubvention eller annat offentligt stöd enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012). Rätt till stöd föreligger inte heller i fråga om lönen för en anställd vars arbetsinsats hänför sig till de verksamhetsområden som avses i 3 § 2 mom. 2 punkten.

7 §

Ansökan om och utbetalning av rekryteringsstöd

Ansökan om rekryteringsstöd ska lämnas till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå senast den dag som nämns i 6 § 2 mom. Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för att fatta beslut.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter betalar ut rekryteringsstödet på basis av de löneuppgifter som anmälts till det inkomstdatasystem som avses i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018). Stödtagaren är skyldig att på begäran ge utvecklings- och förvaltningscentret de uppgifter som behövs för utbetalningen av stödet. Dessutom är stödtagaren skyldig att till utvecklings- och förvaltningscentret anmäla

1) begynnelse datumet för den första arbetstagarens anställningsförhållande, om anställningsförhållandets begynnelse dag inte var känd när stödet söktes; anmälan ska göras senast den dag som avses i 6 § 2 mom.,

2) annat stöd som beviljats för lönekostnaderna för en anställd efter det att stödansökan lämnades in, med undantag av lönesubvention enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice,

3) anställningen av en person för uppgifter inom de verksamhetsområden som avses i 3 § 2 mom. 2 punkten.

8 §

Återkrav av rekryteringsstöd

Om rekryteringsstöd har betalats till för stort belopp, på felaktiga grunder eller uppenbart utan grund, ska stödtagaren till staten återbetala det stöd som erhållits till för stort belopp, på felaktiga grunder eller uppenbart utan grund. Om stödet inte återbetalas, ska närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter bestämma att utbetalningen av stödet ska upphöra och att sådant stöd som erhållits till för stort belopp, på felaktiga grunder eller uppenbart utan grund ska återkrävas. Det belopp som ska återbetalas eller återkrävas kan jämte ränta indrivas så att det dras av från en sådan post som betalas till stödtagaren senare.

Vidare kan det bestämmas att stödet ska upphöra och återkrävas, om stödtagaren

- 1) försätts i konkurs,
- 2) inte betalar den anställda lön enligt kollektivavtalet eller, om det inte finns något lämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga, eller
- 3) har underlåtit att betala lagstadgade avgifter för lönen.

På återkrav av rekryteringsstöd tillämpas vad som i 24–26 och 28 § i statsunderstödslagen (688/2001) föreskrivs om ränta, dröjsmålsränta, jämkning och tiden för återkrav.

9 §

Utlämnande av uppgifter och rätt att få uppgifter

Skatteförvaltningen får trots sekretessbestämmelserna till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå lämna ut identifierings- och kontaktuppgifter för de företag som hör till den målgrupp som avses i 3 §, namn och personbeteckningar på dem som arbetar i företagarställning i företagen samt uppgift om företagets hemort, verksamhetsområde och försäljning som deklarerats vid mervärdesbeskattningen för 2021.

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter har rätt att trots sekretessbestämmelserna av Skatteförvaltningen och andra myndigheter få uppgifter om de löner som företaget betalat samt om andra omständigheter som är nödvändiga för beviljande, betalning eller återkrav av rekryteringsstöd eller i övrigt för verkställigheten av denna lag. Ovannämnda instanser har även rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få uppgifter om de avgöranden som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten i denna lag.

De uppgifter som avses ovan i 1 och 2 mom. ska lämnas ut avgiftsfritt.

10 §

Registrering av uppgifter

Uppgifterna om rekryteringsförsöket lagras i ett register som gäller försöket. Registret innehåller förutom företagsinformation också personuppgifter. Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*) och i dataskyddslagen (1050/2018).

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter är gemensamt personuppgiftsansvariga. Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ansvarar också för inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den allmänna dataskyddsförordningen, för säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen samt för den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt artikel 12.1 och 12.2 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

I det register som gäller försöket införs i fråga om de företag som hör till målgruppen

- 1) identifieringsuppgifter,
- 2) uppgifter om verksamhetsområdet,
- 3) uppgifter om omsättningen,
- 4) uppgifter om och personbeteckningar för personer i företagarställning,
- 5) uppgift om huruvida företaget hör till försöksgruppen eller till kontrollgruppen,
- 6) uppgift om att rekryteringsstöd erbjudits,
- 7) uppgifter om ansökan om samt beviljande, nekande, utbetalning och återkrav av rekryteringsstöd samt om ändringssökande,
- 8) andra uppgifter som har samband med anlitande av service vid arbets- och näringsbyrån,

Uppgifterna i registret får användas för förvaltning och uppföljning av försöket, för statistikföring samt för utvärdering och forskning som gäller försöket. Uppgifterna i registret får samköras med uppgifter i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem, Skatteförvaltningens register och andra register när effekterna av försöket undersöks. Uppgifterna i registret bevaras i tio år från det att försöket avslutades. De uppgifter som avses i 3 mom. 1–4 punkten och som gäller de företag som inte hör till en försöks- eller kontrollgrupp ska dock raderas senast när försöket avslutas.

Uppgifter om beviljade rekryteringsstöd registreras också i det kundinformationssystem som avses i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017) i enlighet med den skyldighet som föreskrivs i 7 a § i den lagen.

11 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut som Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter fattat med stöd av denna lag får begäras hos den myndighet som fattat beslutet. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003). Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

I fråga om bestämmande av den målgrupp som avses i 3 § och urvalet till den försöksgrupp och kontrollgrupp som avses i 4 § får omprövning inte begäras och besvär inte anföras.

Ett beslut som fattats med stöd av denna lag får verkställas trots att ändring söks. Ett i 6 § avsett lagakraftvunnet beslut om återkrav av stöd får verkställas i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

12 §

Uppföljning och utvärdering av försöket

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå följer försöket under dess gång och rapporterar om det till arbets- och näringsministeriet. Arbets- och näringsministeriet låter göra en utvärdering av försöket när det har avslutats.

Den som genomför utvärderingen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av Skatteförvaltningen och andra myndigheter samt av Pensionsskyddscentralen för utvärderingen få sådana uppgifter om omsättningen, rörelsevinsten, de anställda, anställningsförhållandena, de betalda lönerna samt företagarrinkomsterna och andra omständigheter i företagen i försöksgrupperna och kontrollgrupperna som är nödvändiga för att genomföra utvärderingen.

13 §

Finansieringen av försöket

Rekryteringsstödet finansieras med det anslag som i statsbudgeten reserverats för offentlig arbetskrafts- och företagsservice inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2023. Lagens 8–12 § är dock i kraft till och med den 31 december 2033.

2.

Lag

om ändring av 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) temporärt 13 kap. 1 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 447/2020, som följer:

13 kap.

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

1 §

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem används för ordnande och produktion av offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter har enligt lagen om främjande av integration, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om alterneringsledighet, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om yrkesutbildning och för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsministeriet har enligt lagen om sociala företag. Dessutom används arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem vid verkställigheten av lagen om ett försök med rekryteringsstöd (/).

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till den 20 .

3.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 23 punkten, sådan den lyder i lag 176/2019, som följer:

5 kap.

Utlämnande av uppgifter ur inkomstdatasystemet

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

23) till arbets- och näringsbyråer, till närings-, trafik- och miljöcentraler och till närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter för verkställighet av lönesubvention och startpeng enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice och för verkställighet av lönegarantilagen (866/1998), lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) och lagen om ett försök med rekryteringsstöd (/),

Denna lag träder i kraft den 20 _____ och gäller till och med den 20 _____.

4.

Lag

om temporär ändring av 4 a § i straffregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i straffregisterlagen (770/1993) 4 a § 1 mom. 6 och 7 punkten och 2 mom., av dem 1 mom. 6 och 7 punkten sådana de lyder i lag 175/2021 och 2 mom. sådant det lyder i lag 1114/2018, och
fogas temporärt till 4 a § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1093/1999, 733/2014, 1114/2018 och 175/2021, en ny 8 punkt som följer:

4 a §

Utöver vad som bestäms i 4 §, lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska myndigheter i ärenden som gäller

6) statsunderstöd som beviljats av i statsunderstödslagen (688/2001) avsedd statsbidragsmyndighet och återkrav av sådant understöd,

7) tillstånd som avses i artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, eller

8) beviljande eller återkrav av rekryteringsstöd som avses i lagen om ett försök med rekryteringsstöd (/).

De uppgifter som avses i 1 mom. 6 punkten lämnas ut om avgöranden som avses i 7 § 2 mom. och 22 § 2 mom. i statsunderstödslagen och de uppgifter som avses i 8 punkten lämnas ut om avgöranden som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ett försök med rekryteringsstöd.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 20 .

Helsingfors den xx 20

Statsminister

Sanna Marin

Arbetsminister Tuula Haatainen